

AİLEMİN İLETİŞİM DİLİ

Aile deyince...

Aile, geniş veya dar diye nitelendirilmeyecek kadar *tam, engin ve zengin* bir bütünlüktür. Anne-baba, dede-nene, evlat-torun, akraba-komşu bu bütünlüğün olmazsa olmaz unsurlarıdır.

Aile, kişiliğimizin, inancımızın ve yaşam tarzımızın şekillendiği bir eğitim yuvasıdır.

“Aile olmak”, Rabbimizin beyanıyla “*birbirine elbise olmaktır.*” (Bakara, 2/187)

Elbise gibi örtücü,
Elbise gibi koruyucu,
Elbise gibi güzelleştirici,
Elbise gibi uyumlu olmaktır.

Peki, iletişim nedir?

İletişim, iki canlı arasında bir bilgiyi aktarma ve anlama sürecidir. Kimi zaman *sözlü* olur; konuşarak, söyleşerek, hasbıhal ederek ya da bağırsarak...

Kimi zaman da *sözsüz* olur; bir duruşla, bir bakışla, bir gülümseme ya da bir kaş çatışla...

Sesimiz çıkmasa da beden dilimizle iletişim kurabilir, çevremizdekilere olumlu ya da olumsuz, sözlü ya da sözsüz yüzlerce mesaj veririz.

Aile içi iletişim ne demektir?

Aile içinde büyük-küçük, kadın-erkek, genç-yaşlı herkesin birbiriyle kurduğu bağ ve bu bağ aracılığıyla gönderdiği mesajlardır.

Aile içinde sağlıklı bir iletişim tarzı benimsenmişse, aile fertleri birbirlerini incitmeden istek ve ihtiyaçlarına kavuşabilir.

Sağlıklı bir iletişim dilinin kullanıldığı ailede, herkes birbirinin varlığına saygı duyar.

Aile içi iletişim, öncelikle “dil” demektir; dili doğru kullanıp *mendile* ihtiyaç bırakmamaktır.

Yüce Allah, “*Kullarıma söyle en güzel şekilde konuşsunlar. Yoksa şeytan aralarını bozar. Çünkü şeytan insanın apaçık düşmanıdır*” buyurur. *(İsrâ, 17/53)*

Ağzımızdan çıkana dikkat etmemizi ister ve her sözümüzün kayıt altına alındığını hatırlatır. *(Kâf, 50/18)*

Ayrıca huzurlu bir aile, hiçbir sorunla ve sıkıntıyla karşı karşıya gelmeyen, hiçbir tartışmaya ve gerilime sahne olmayan aile demek değildir.

Huzurlu aile, sağlıklı bir iletişim ağı kurarak sorunları ve sıkıntılarını insanca çözebilen aile demektir.

Peygamberimiz şöyle buyurur: *“Mümin cana yakın kimsedir. İnsanlarla yakınlık kurmayan ve kendisiyle yakınlık kurulamayan kimsede hayır yoktur.”* (İbn Hanbel, II, 400)

1. GÖNÜL DİLİ

Kur'an, ailenin temelinde *meveddet* ve *rahmet* kelimelerini yerleştirir. *(Rûm, 30/21)*
Meveddet; sevgidir, muhabbettir, aşktır. Rahmet ise merhamettir, şefkattir, nezakettir. Başından sonuna *meveddeti* yani gönlündeki *sevgiyi* seslendirebilmek ve en zor anlarda kalbindeki *rahmetin sıcaklığını* hissettirebilmek, gönül dilinin hâkim kılınmasına bağlıdır.

Gönül dilinin aile içinde nasıl kullanılacağını Peygamberimizden öğreniriz. **“Sizin en hayırlınız, ailesine karşı en iyi olanınızdır. Ben de, ailesine karşı en iyi olanınızım!”** (Tirmizî, Menâkıb, 63) diyen Rahmet Peygamberinin dilinden asla hakaret, küfür, beddua, lânet gibi kirli kelimeler dökülmezdi.

İfk olayında yani Âişe annemize iftira atıldığında Peygamberimizin takındığı tavırda gönül dilini buluruz. Hanımının en zor ve sıkıntılı anında sabırla ve metanetle hareket eden, onunla iletişimi kesmeyen bir Peygamber, bize bu dilin en güzel örneğini sunar.

Etrafındaki çocuklara “*Yavrum*” ya da “*Evlâdım*” diyerek söze başlayan, hizmetine koşturan küçük Medinelîye “*Enesçik*” diye seslenen bir Peygamber... Tıpkı bilge bir kişi olan Lokman’ın (as), evladına “*Yavrucuğum*” diye seslenmesi (*Lokman, 31/13-19*), atamız İbrahim’in (as) ise bir evlat olarak babasına “*Babacığım*” diye hitap etmesi gibi... (*Meryem, 19/42-48*)

Gönül dilinin yer ettiği bir ailede;
Rahmet konuşur şiddet susar.
Sevgi konuşur nefret susar.
Dostlar konuşur düşmanlar susar.
Bilek gücü değil yürek gücü konuşur.

2. DEĞER DİLİ

Aile hem bir değerdir hem de değer kaynağıdır. O halde değer dilini kullanmada, övgü ifadelerinde en cömert davranacağımız yer ailemizdir. Kişi kendisini ancak değer gördüğü ve takdir edildiği yere ait hisseder. Fikirleri küçümseniyor, sözleri ve davranışları değersiz görülüyorsa, o ortamdan uzaklaşmak ister.

Peygamber ailesinde ise bu değer ve takdir dili karşılıklıdır:

En zor anlarında yanında olan eşi Hz. Hatice'yi, *“kadınların en değerlilerinden biri”* olarak metheder Efendimiz. *(Buhârî, Menâkıbü'l-Ensâr, 20)*

Vahyin geldiği ilk anlarda şaşıran ve korkan Peygamberimizi Hz. Hatice řu eşsiz cümlelerle destekler: *“Korkma, Allah’a yemin ederim ki, O seni hiçbir zaman utandırmaz. Çünkü sen akrabalarını gözetir, doğru konuşursun. Güçsüzlerin sıkıntılarını yüklenir, fakirin ihtiyacını karşıyorsun. Misafire ikramda bulunur, musibete uğrayana yardım edersin.”* (Buhârî, Bed’ü’l-Vahy, 1)

“Fâtıma benim bir parçamdır, onu üzen beni de üzer.” (Buhârî, Nikâh, 109) diyen bir Peygamber örneğinde, babasının yanında çocuğun nasıl bir değere dönüştüğüne şahit oluruz. Peygamberimiz vefat ettiğinde *“Rabbinin davetine icabet eden babacığım, Firdevs cennetine göç eden babacığım, Cebrail’e emanet ettiğimiz babacığım...”* diye acısını dillendiren Hz. Fâtıma ise *(Buhârî, Megâzî, 83)* bir çocuğun gözünde babanın değerini öğretir bize.

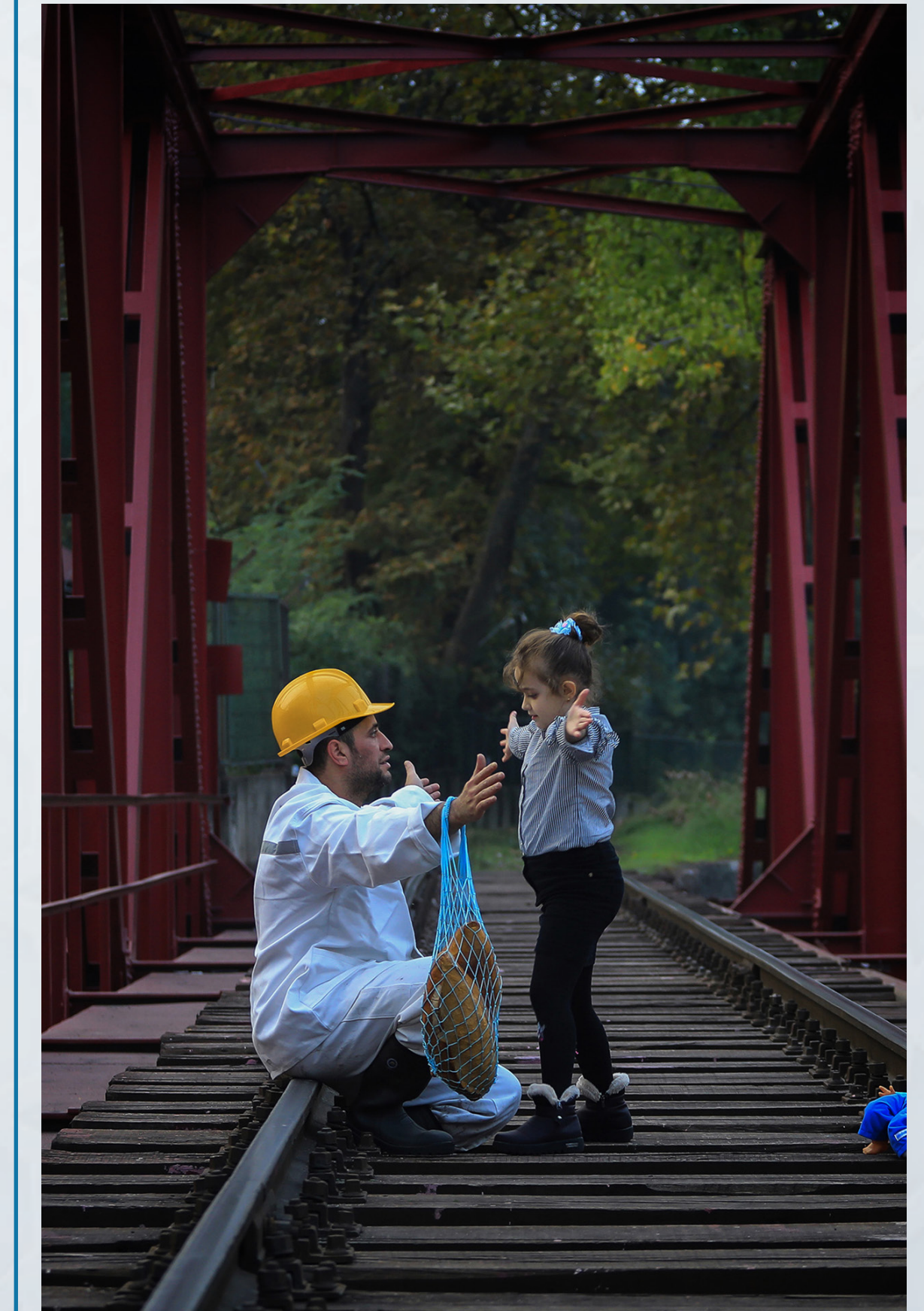
Değer dilinin hâkim olduğu bir ailede;
“Sen” diye dışlama değil, “biz” diye kuşatma ve kucaklaşma vardır.
Erkek-kız ayrımı gibi yüz kızartıcı bir suç hayat bulamaz.
Herkes güzeldir, güzel görür, güzeli görür ve güzelleştirir.
Değer dili varsa, rekabet değil refakat vardır.

3.TEŞEKKÜR DİLİ

Bir teşekkürü bile çok görmek belki de cimriliğin son noktasıdır!

“İnsanlara teşekkür etmeyi bilmeyen Allah’a da şükretmeyi bilmez” . (Ebû Dâvûd,

Edeb, 11)

Asıl önemli olan olmayanın hasretini çekmek değil, olanın hazzını yaşamaktır.

“Sirkeden başka katık yok” diyen Âişe annemize *“Sirke ne güzel bir katıktır!”* diyen Peygamber Efendimiz gibi. *(Müslim, Eşribe, 166)*

Peki, insanlar arasında teşekkürü en çok kim hak eder?

Ana babamız hemen başta yerini alır. Çünkü onlar bizim *başımızın tacıdır*.

Eşimiz geliverir ardından. Çünkü o, *başucumuzdadır* bir ömür.

Ve çocuklarımız. Çünkü *başımızın tacıdır* onlar.

Teşekkür dili varsa bir ailede;
Yokluk değil bolluk vardır.
Burukluk değil mutluluk vardır.
Kusur değil gurur vardır.

4. ÖZÜR DİLİ

“Eğer Allah işledikleri hatalardan dolayı insanları hemen cezalandırırsaydı yeryüzünde hiç kimse kalmazdı.” (Fâtır, 35/45)

İnsanın bu noktada sorumluluğu nedir o halde?

“Cahilce girdiği günah bataklığından yol yakinken dönmek.”

(Nisâ, 4/17)

Bir ailede özür dili hâkimse;
Ayıplarla ve kayıplarla uğraşılmaz.
Mazeret değil marifet üretilir.
Gaflar affedilir.
Laf değil af uzatılır.

5. DUA DİLİ

İbrahim (as) *“Rabbim! Beni namaza devam eden bir kimse eyle. Soyumdan da böyle kimseler yarat. Rabbimiz! Duamı kabul eyle.”* diye niyaz eder Yaratana. *(İbrahim 14/40)*

Zekeriyya (as) tertemiz bir nesil talebiyle dua eder Allah’a. *(Âl-i İmrân, 3/38)*

Rahman’ın kullarının ise *“Rabbimiz, bize eşlerimizden ve çocuklarımızdan göz aydınlığı olacak kimseler lutfeyle”* diye dua etmesi yerleştirir duayı dilimize. *(Furkân, 25/74)*

Dua için özel bir günü ve anı beklemeye gerek yoktur.

Bir yemek sofrasında, yatmadan önce, evden çıkarken, çocuğumuzu, eşimizi uğurlarken hep dua diliyle konuşmalıdır. Peygamberimiz (sav), yolculuğa çıkarken ettiği duasında ailesi için şu temennide bulunur: *“Allah’ım! Ailemin yanına kötü bir halde dönmekten veya döndüğümde ailemi kötü bir durumda bulmaktan sana sığınırım.”*

(Müslim, Hac, 425)

Ailemizde mutluluk ve huzur zamanlarında olduğu gibi, öfke ve acı zamanlarında da dua dili devreye girmelidir. Dilimize dolanan bedduanın başımıza bela olarak dolanabileceğini hiç unutmamak gerekir.

Peygamberimiz şöyle buyurur: *“Kendinize, çocuklarınıza, hizmetçilerinize ve mallarınıza beddua etmeyin. Olur ki, Allah Teâlâ’dan istenilenlerin geri çevrilmediği bir zamana rastlarsınız da Allah dilediğinizi kabul ediverir.”* (Ebû Dâvûd, Tefrîu ebvâbî’l-vitr, 27)

Dua dilinin yer ettiği yuvalarda;

Beddua değil hep dua vardır.

Lanet değil davet vardır.

Bağırma değil çağırma vardır.

Yakınma değil yalvarma vardır.

Duanın eksik olmadığı yuvalarda Allah'ın kesintisiz rahmeti vardır.

6. SÜKÛT DİLİ

Ailede sağlıklı bir iletişim için önceki beş dilin kullanılmadığı anlarda, sükût dili konuşmaya başlamalıdır. Tıpkı Peygamberimizin tavsiyesinde olduğu gibi: *“Allah’a ve âhiret gününe inanan kişi, ya hayır söylesin ya da sussun.”* (Buhârî, Edeb, 31)

Kur'an'da, aile içinde konuşarak çözülemeyen durumlarda, akli başında akrabaların arabulucu olarak soruna el atmaları tavsiye edilir. *(Nisâ, 4/35)* Dolayısıyla bir sorun hakkında konuşamıyorsak, susup konuşabileceğimiz ortamı kollamalı ya da bizim adımıza konuşabilecek olanları bulmalıyız.

Ailemizde kusursuz bir dil geliştirmek istiyorsak;

Köklü iletişim için GÖNÜL DİLİ

Sıhhatli iletişim için DEĞER DİLİ

Devamlı iletişim için TEŞEKKÜR DİLİ

Yeniden iletişim için ÖZÜR DİLİ

Aşkın iletişim için DUA DİLİ

Her şeye rağmen iletişim için SÜKÛT DİLİ

Allah'ım!

Yuvamızda **gönlümüzün** güzellikleriyle konuşabilmeyi lütfeyle.

Birbirimizin **değerine** leke sürmekten bizi ve dilimizi koru.

Sahibimize **şükretme**, sahip olduklarımıza da **teşekkür** etme bilinci ver.

Özür dileme özürlüsü olmaktan hepimizi muhafaza eyle.

Duanın evimizi ve dilimizi mesken tutmasını nasip eyle.

İnsanca konuşamadığımız anlarda usulca **susabilme** şuuru ver.

Âmin!

Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü